

Viharnik

GLASILO DELOVNE ORGANIZACIJE LESNA SLOVENJ GRADEC - GOZDARSTVO IN LESNA INDUSTRIJA N. SOL. O.

LETO XIII. — STEVILKA 2

FEBRUAR 1980

POŠTINA PLAČANA

LESARSKA PROIZVODNJA V 1979. LETU

Značilnost lesno industrijske proizvodnje v letu 1979 je naraščanje skupnega obsega proizvodnje v primerjavi s preteklim letom in nedoseganje s planom predvidenega obsega proizvodnje. Podobno se je dogajalo že tudi v preteklih letih. Vedno je bil dejanski obseg proizvodnje v primerjavi s preteklim letom dosežen dokaj visoko, plan pa je bil dosežen s težavo, ali pa ni bil dosežen.

Po skupinah TOZD, oziroma po vrstah proizvodnje je prisotna ustalitev proizvodnje v primarni proizvodnji (nihanja so zelo majhna), ustaljena je tudi proizvodnja surovih ivernih plošč,

narašča proizvodnja oplemenitenih ivernih plošč, najbolj pa narašča proizvodnja ostalih finalnih izdelkov, to je stavbnega pohištva.

Gornje trditve ponazarja razpredelnica:

Gibanje proizvodnje v letu 1979 in primerjava z letom 1978. Količine so izražene v pogojnih enotah

TOZD	Dosež. proizv. v 1978	Planirana 1979	Dosežena 1979	Indeksi		
				4:3	4:2	
	1	2	3	4	5	6
Žaga Mislinja	16.634	16.793	15.143	90	91	
Žaga Otiški vrh	25.475	27.043	23.053	85	90	
Žaga Mušenik	14.018	13.628	12.990	95		
Žaga Vuhred	23.038	21.280	21.408	101	93	
Skupaj žage:	79.165	78.744	72.594	92	92	
TIP Otiški vrh	152.435	154.946	156.429	101	103	
TP Pameče	93.873	155.958	150.317	96	160	
TK Prevalje	69.445	72.336	71.398	99	103	
TSP Radlje	28.300	33.799	33.132	98	117	
TO Podvelka	53.760	72.093	67.317	93	125	
Skupaj finala:	245.378	334.186	322.164	96	131	
Skupaj lesna ind.	476.978	567.876	551.187	97	116	

Dragi tovariš Tito

Koroški gozdarji, lesarji in kmetje kooperanti združeni v delovno organizacijo LESNA Slovenj Gradec smo zaskrbljeno spremljali tvoje zdravstveno stanje. Veselimo se tvojega hitrega okrevanja in želimo, da nas še dolgo vodiš v boju za boljši in pravičnejši svet.

Kolektiv LESNE Slovenj Gradec

Teptalec snega

Vidimo, da je padec v primerjavi do plana in v primerjavi z letom 1978 prisoten edino v primarni predelavi lesa, v proizvodnji žaganega lesa. Vzrok je v manjših dobavah hlodovine, kot je bilo predvideno. Plan bi bil dosežen še nižje, če ne bi razžagali več predhodnih zalog hlodovine. Dosežen je bil tudi boljši izkoristek hlodovine, kot je bil predviden. V primarno proizvodnjo uvrščamo tudi predelavo žaganega lesa v ladijski pod in masivne stenske obloge. Zaradi nezanimive prodajne cene teh dveh izdelkov je bila proizvodnja precej nižja od predvidene, kar je tudi vplivalo na nižje skupno doseganje plana primarne proizvodnje. V primarni proizvodnji so bile prisotne tudi motnje zaradi neenakomerne oskrbe s hlodovino, vendar to ni vplivalo na končni rezultat. Naslednja razpredelnica ponazarja gibanje doseganja planiranih količin v tromesečnih obdobjih.

(Nadaljevanje na 2. strani)

(Nadaljevanje s 1. strani)

TOZD	Dosežen % planirane proizvodnje			leto 1979
	I. trom.	II. trom.	III. trom.	
Skupaj žage:	84	89	91	92
TIP Otiški vrh	100	101	100	101
TP Pameče	60	85	90	96
TP Prevalje	104	102	99	99
TSP Radlje	80	97	99	98
TO Podvelka	104	95	93	93
S k u p a j :	84	95	95	97

Opazno je, da je bilo v primarni proizvodnji največ težav v prvem tromesečju. Tako velik zaostanek bi lahko v poznejšem obdobju nadomestili le z zelo velikimi naporami (uvredba tretjih izmen, delo v sicer prostih sobotah in podobno), če bi seveda v tem času pridobili vse zaostale količine hlodovine. Zaradi pomanjkanja hlodovine je imel največ težav Otiški vrh, pomanjkanje delavcev pa je bilo prisotno v Mušeniku in Otiškem vrhu.

V TIP Otiški vrh ni potekalo vse tako gladko, kot kažejo številke. Za to, da so po tromesečjih točno izpolnjevali planske zadolžitve, je bilo potrebno vložiti veliko naporov. Pestilo jih je pomanjkanje lesa, lepila, dekor papirjev in tudi drugih materialov, zastoji zaradi okvar proizvodnih strojev pa so bili tudi pogostejši od pričakovanih. Težave so bile tudi zaradi pomanjkanja delavcev.

Proizvodne težave, ki nastajajo ob rekonstrukcijah, moramo jemati kot dejstva. Kakšne so bile te težave v Pamečah, nam delno povedo omenjene številke. Že začetek proizvodnje je pričel z manjšo zamudo, proizvodnja v prvih mesecih pa je bila manjša od predvidene. Celoten kolektiv TP Pameče je lani samo z nenormalnimi prizadevanji uspel doseči tako visoke proizvodne rezultate.

V Prevaljah je bila rekonstrukcija za povečanje proizvodnje izpeljana nekaj mesecev pozneje, kot je bila načrtovana, proizvodni plan pa zato ni bil spremenjen, oziroma ustrezno zmanjšan. Posledica je neskladje med realizacijo in planom v doseganju tromesečnih količin. Na področju produktivnosti je bilo izkoriščenih več možnosti od pričakovanih, zato je kljub prepozni rekonstrukciji uspelo doseči plan v višini 99 %. Motnje so bile še tudi druge. Med njimi so pomembnejše:

- pomanjkanje nekaterih materialov,
- pogoste okvare delovnih naprav,
- pomanjkanje delavcev.

TSP Radlje je šlo v leto 1979 z 20 % večjim količinskim planom od doseženih količin v letu 1978. Investicijska vlaganja niso bila predvidena, le povečan obseg montaže oken IZOLIR programa na novi lokaciji v Vižingi, vendar v nespremenjenih delovnih pogojih. Na tako povečanje bi se seveda morali pripravljati že prej, ne pa šele v začetku leta. Potrebno je bilo pridobiti nove delavce, jih naučiti delati, delno pa tudi spremeniti organizacijo dela. To je bila največja ovira za doseganje večjih količin. Bile so še tudi pomembne ovire, vendar manjše, med njimi pomanjkanje žaganega lesa, okovja, neustrezni delovni prostori in drugo.

Zaradi doseganja potrebnih poslovnih rezultatov je TO Podvelka morala občutno povečati obseg poslovanja celo nad tistega, ki je predviden s sanacijskim programom. Narediti bi morali 34 % več kot leto prej brez novih investicij. Ni jim uspelo, dosegli so »le« 25 % več. Podobno kot ostali so se tudi tu srečevali s kopico problemov, med katerimi so zavzemali vidnejše mesto neustrezna izobrazbena struktura večine delavcev, nestabilna organiziranost in pomanjkanje materialov.

Ob upoštevanju vrste nepredvidenih težav ne smemo biti preveč kritični in neobjektivni, ko ugotavljamo, da je lesna industrija kot celota dosegla plan 3 % nižje od predvidenega.

Baškovič Marjan, ing.

STRUKTURA IN GIBANJE DELAVCEV v mesecu decembru 1979

Priimek in ime — Prišli v TOZD — Datum nastopa dela — Profil pokl. po dej. izob. — Profil pokl. po del. mest. — Organ, iz katere prihaja

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Uršnik Marija, 1. 12. 79, delavka, pom. pri str., prva zaposlitev
Lekše Marijan, 3. 12. 79, SS les. teh., SS pripravnik, JLA
Tavčman Danilo, 6. 12. 79, delavec, pom. pri stroj. prva zap.
Perše Božo, 6. 12. 79, delavec, pom. pri stoj., JLA
Fišer Franc, 13. 12. 79, KV električnik, elektr. vzdrž., JLA
Furman Nada, 20. 12. 79, delavka, pom. pri str., Zajc Mirko
Erjavec Renata, 20. 12. 79, delavka, pom. pri str., Počaj Milan, 20. 12. 79, delavec, pom. pri str. Rek Velenje

TOZD TOVARNA POHISTVA RADLJE OB DRAVI

Divjak Srečko, 10. 12. 79, KV mehanik, KV mizar, iz JLA
TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Zorman Vlado, 1. 12. 79, KV RTV meh., KV elektro vzdrž., Gorenje
Brajnik Ivan, 5. 12. 79, KV str. ključ., KV str. vzdrž., JLA
Razpotnik Drago, 24. 12. 79, NK delavec, PK del. v skl. got. izd.
Juvan Milan, 26. 12. 79, NK delavec, PK del. pri iver.

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Perc Jože, 4. 12. 79, NK delavec, PK delavec, Tovarna kos Lovrenc
Vidmar Vili, 5. 12. 79, NK delavec, PK delavec, prva zaposlitev
Pušnik Andrej, 6. 12. 19, NK delavec, PK delavec, prva zaposlitev
Mori Ivan, 13. 12. 79, KV delavec, KV delavec, Mravljak Edvard
Radlje

TOZD GOSTINSTVO IN TURIZEM SLOVENJ GRADEC

Zebec Irena, 14. 12. 79, NK delavec, NK delavec, Velenje Gorenje
Vukšar Radoslav, 1. 12. 79, KV natakar, KV natakar
Vehovič Dušan, 8. 12. 79, KV natakar, KV natakar, Hotel Piran
Pirc Bojan, 5. 12. 79, SS hotel. tehnik, SS šef strežbe
Boranošič Jelica, 1. 12. 79, NK delavka, NK sobarica
Mikac Smiljana, 19. 12. 79, SS tekstil. tehnik, NK sobarica

Priimek in ime — Odšli iz TOZD — Datum prenehanja dela — Profil pokl. po dej. izob. — Profil pokl. po del. m. — Organizacija, iz katere prihaja

TOZD GOZDARSTVO MISLINJA

Uršej Slavko, 1. 12. 79, KV gozd. delavec, KV gozd. del. sekač, upokojitev

TOZD GOZDARSTVO SLOVENJ GRADEC

Javornik Anton, 31. 12. 79, NS avtomehanic, SS skladiščnik sofer

TOZD GOZDARSTVO ČUNA NA KOROŠKEM

Strmčnik Zdravko, 5. 12. 1979, K gozdar, K gozdar sekač, JLA

TOK DRAVOGRAD

Urih Vinko, 9. 12. 79, K gozdar, K gozdar, Avtoprevoz Dravograd

TOZD TOVARNA POHISTVA PAMEČE

Kanovnik Jože, 30. 11. 79, NK delavec, NK pom. pri stroju
Urh Viktor, 3. 12. 79, NK delavec, NK pom. pri stroju

INTERNA BANKA LESNE OD 1. 1. 1980

S samoupravnim sporazumom o združitvi v Interno banko so članice — temeljne organizacije združenega dela naše delovne organizacije v skladu z Zakonom o združenem delu in Zakonom o temeljnih kreditnega in bančnega sistema, ustanovile INTERNO BANKO LESNE kot samoupravno finančno organizacijo.

Interno banko uporabljajo kmetje in delavci članic po delegatih, ki tvorijo zbor interne banke. Izvršilni organ zbora je sedem članski poslovni odbor.

Kot posledica organizacije interne banke, so se delavci finančnega sektorja v preteklem mesecu izločili iz delovne skupnosti za opravljanje zadev skupnega pomena ter oblikovali delovno skupnost interne banke, ki bo opravljala za interno banko administrativna, strokovna in tem podobna dela.

Organom upravljanja interne banke in delavcev delovne skupnosti interne banke želimo uspešno poslovanje.

P. N.

KMETJE - LASTNIKI GOZDOV

Obveščamo vas, da naš TOZD Transport in servisi v Pamečah opravlja servise za motorne žage JONSEREDS, HUSQUARNA in STIHL.

Kdor bo prinesel motorno žago na servis ali v popravilo, mora imeti s seboj naročilnico za določeno delo svoje Temeljne organizacije za kooperacijo.

Tisti, ki niso člani Temeljne organizacije za kooperacijo in imajo navedene motorne žage, ki so še v garanciji, lahko prinesejo le-te brez naročilnice. Usluge bodo plačali po končanem popravilu.

Vse to velja tudi za lastnike traktorjev FIAT, ki so izdelani v Storah.

Kovačević Kristan, 7. 12. 79, NK delavec, NK pom. pri stroju
Šimič Marijan, 8. 12. 79, NK delavec, NK pom. pri stroju
Ras Barbara, 31. 12. 79, NK delavka, NK pom. pri stroju
Strmec Andrej, 31. 12. 79, SS kem. teh., SS kem. laborant
TOZD TOVARNA IVERNIH PLOŠČ OTIŠKI VRH
Podrzavnik Anton, 3. 12. 79, NK delavec, PK pol. papirja, JLA
Urh Franc, 16. 11. 79, KV tapetnik, PK del. pri everliniku
Iskrač Maks, 18. 9. 79, NK delavec, PK pol. papirja
Kašnik Jože, 28. 11. 79, NK delavec, PK zamenjevalec
Sahornik Vilko, 31. 12. 79, KV stroj. klj., KV stroj. vzdrž. hidr.
Majcen Anton, 31. 12. 79, PK voznik, KV voznik trakt.
Kac Antonija, 31. 12. 79, NK delavka, PK kuh. druž. prehrane, upokojitev

TOZD ŽAGA VUHRED

Ferš Jože, 31. 12. 79, NK čuvaj, KV delavec, invalidska upokojitev
Podrzavnik Ludvik, 17. 12. 79, NK gaterist, KV gaterist, inv. upok.

TOZD TOVARNA OKEN PODVELKA

Lipuš Drago, 1. 12. 79, NK delavec, PK delavec, JLA
Pečić Dušan, 1. 12. 79, NK delavec, PK delavec, JLA
Jesenek Danilo, 5. 12. 79, NK delavec, PK delavec
Sagran Ivan, 19. 12. 79, NK delavec, PK delavec

TOZD TRANSPORT IN SERVISI

Smolnikar Milan, 14. 12. 79, KV mehanik II, KV mehanik II
Vavkan Franc, 31. 12. 79, KV električar, KV električar

DELOVNA SKUPNOST ZA OPRAVLJANJE DEL SKUPNEGA POMENA

Kutin Bodan, 1. 12. 79, VS gozd. inž., VS gozd. inž., pripravnik, JLA
Skledar Borut, 3. 12. 79, NK delavec, NK del. pri urej. gozdov, JLA
Rojko Miran, 3. 12. 79, SS gozd. tehnik, SS gozd. tehnik, pripravnik, JLA

Borovnik Drago, 3. 12. 79, SS gozd. tehnik, SS gozd. tehnik, pripravnik, JLA

Ovnič Danica, 31. 12. 79, SS gim. mat., SS mehanograf
Krevh Vida, 31. 12. 79, SS knjig., SS blagajnik, upokojitev

STEVILČNO STANJE DELAVCEV V MESECU DECEMBRU 1979

TOZD	M	Z	Skupaj
GO Slovenj Gradec	42	4	46
GO Mislinja	61	4	65
GO Crna	144	13	157
GO Radlje	133	15	148
TOK Slov. Gradec	37	1	38
TOK Radlje	30	5	35
TOK Ravne	31	8	39
TOK Dravograd	14	3	17
Žaga Mislinja	47	7	54
Žaga Otiški vrh	54	10	64
Žaga Mušenik	41	7	48
Žaga Vuhred	70	5	75
TP Prevalje	71	104	175
TP Pameče	175	187	362
TSP Radlje	76	23	99
TO Podvelka	95	96	191
TIP Otiški vrh	197	25	222
Gradnje Slov. Gradec	71	7	78
TIS Pameče	140	11	151
CLS Otiški vrh	41	5	46
Nova oprema	183	136	319
Del. skup. pomena	71	145	216
Turizem in gostinstvo	13	19+3v	32+3v
Blagovni promet	47	60	107
SKUPAJ	1884	900+3v	2784+3v

Priznanje ZTKOS za Gaberšek Ivana

Zveza telesnokulturnih organizacij Slovenije je na svoji redni skupščini v decembru podelila priznanja športnikom, ki so v letu 1979 osvojili medaljo na evropskih ali svetovnih prvenstvih.

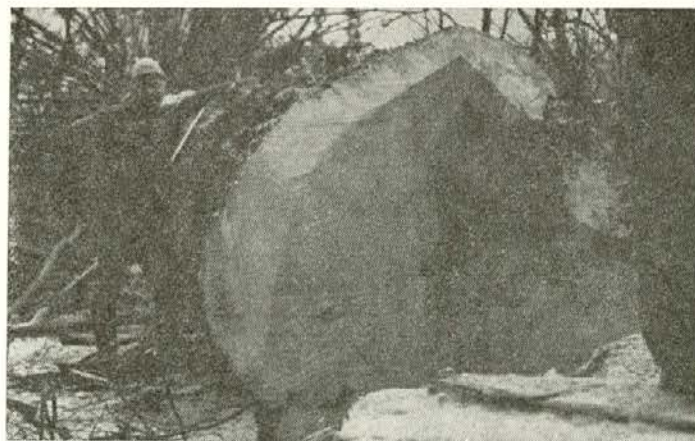
Med dobitniki priznanj je bil tudi Ivan Gaberšek iz Brd pri Slovenj Gradcu, ki je na evropskem prvenstvu paraplegikov na Dunaju osvojil dve bronasti medalji v metu krogle in diska.

Ivan se je po nesreči, ko je postal invalid — paraplegik, začel ukvarjati z invalidskim športom. Tekmoval je v atletskih disciplinah in je član državne košarkarske reprezentance. Prav šport je pripomogel k njegovi boljši psihofizični rehabilitaciji.

Leta 1977 je v svoji skupini na evropskem prvenstvu dosegel prvi večji uspeh, ko je osvojil bronasto medaljo v metu diska. Sledil je uspeh na Poljskem z dvema srebrnima medaljama in že omenjeni bronasti medalji na Dunaju, za katere je tudi prejel priznanje. V Ivanovi vitrini so tudi priznanja, medalje in pokali, osvojeni na republiških in državnih prvenstvih.

Paraplegiki se zavedajo, da je za njihovo dobro zdravstveno stanje in dobro kondicijo šport izredno koristen, zato ga množično gojijo. V svojih vrstah imajo odlične športnike, ki so že osvojili najvišja svetovna in olimpijska odličja. Društvo paraplegikov jih pri tem vzpodbuja in jim omogoča pogoje za treniranje in tekmovanja.

Globokar Jože

Tudi taka mogočna smreka »omaga«. Podrta je bila v ravnem parku pri gimnaziji. »Operacijo« je izvršil sekač Ivo Kljajič. »Tehtala« pa je kar 10 m³.

1980 V ZNAKU STABILIZACIJE

Vsako novo leto se začne polno dobrih upov in želja, hkrati s tem pa nas preveča občutek previdnosti pred neznankami, ki nam jih prinaša. Vse to velja v dobršni meri tudi za prizadevanja za dosledno izvajanje politike gospodarske stabilizacije — prav gotovo bo leto 1980 v njenem znamenju. Republiški organi Zveze sindikatov Slovenije so bili sredi priprav na to pomembno nalogo, ki je pred delavskim razredom Slovenije, že pred novoletnimi prazniki in tudi takoj po njih. Gospodarska stabilizacija v tem letu je bila osrednja tema razprave na sestankih z medobčinskimi in občinskimi funkcionarji zveze sindikatov, s tistimi z republiških odborov sindikatov in svetov republiškega sveta pa na sekretariatu in predsedstvu republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije.

Izhodišča resolucije

Resolucija o politiki izvajanja družbenega plana SR Slovenije za obdobje 1976—1980 v letu 1980 (takšen je njen polni naslov) — izšla je v Uradnem listu SRS št. 1 od 14. januarja 1980 — bo v vsakdanji rabi upravičeno poimenovana kot resolucija gospodarske stabilizacije, saj takšna usmeritev veje od njene prve do zadnje strani. Pritrditi moramo, da se ne srečujemo prvič s stabilizacijskimi usmeritvami, vendar je ta od prejšnjih precej strožja — tudi zato, ker pri izvajanju stabilizacije v preteklosti nismo bili dovolj strogi.

Iz resolucije povzemamo kot izhodiščne naloge:

— večjo rast izvoza blaga in storitev ob manjši uvozni odvisnosti (ter hitrejšem preudarnem nadomeščanju uvoza),

— izboljšanje strukture proizvodnje in novih naložb z ugodnejšimi plačilno-bilancijskimi učinki, večjo učinkovitost nalaganja v prednostne dejavnosti, večjo povezanost s surovinsko podlago;

— manjšo energetske odvisnost od uvoza nafte in skrbnejšo usmeritev k domačim energetskim virom,

— proizvodnjo, ki zaposluje več znanja in prinaša večjo kvaliteto;

— izboljšanje lastne akumulacije tozdov in zmanjšanje odvisnosti razširjene produkcije od posojil,

— zaježitev neutemeljenih pritiskov na rast osebnih dohodkov in s tem v zvezi na rast sredstev splošne in skupne porabe,

— ublažitev pritiskov na rast cen z vzpostavitvijo realnejših razmerij med ce-

nami posameznih izdelkov (družbena kontrola cen),

— administrativno urejanje vprašanj na nekaterih ključnih področjih moramo preseči z ustreznim samoupravnim organiziranjem in delovanjem samoupravnih organizmov.

Sindikati za stabilizacijo

Kakšna bo aktivnost Zveze sindikatov Slovenije ob teh nalogah? Na prvi letošnji seji predsedstva republiškega sveta Zveze sindikatov Slovenije, ki jo je vodil predsednik Vinko Hafner, je aktivnost predstavil podpredsednik RS ZSS Miran Potrč.

Najpomembnejša naloga organizacij in organov zveze sindikatov je, da s politično aktivnostjo med delavci zagotovijo, da bodo kljub naporom in odpovedovanjem zavestno sprejeli stabilizacijsko usmeritev in se odločno ter brez omahovanj zavzemali za njeno uresničevanje. Sindikat mora poznati razmišljanja in probleme delavcev ter jim pomagati pri razreševanju odprtih vprašanj ob hkratnem zagotavljanju stabilizacijskih usmeritev. K že naštetim resolucijskim nalogam sodi tudi večja vloga delavcev pri uveljavljanju samoupravnih družbenoekonomskih odnosov (predvsem pri združevanju dela in sredstev, svobodni menjavi dela, delitvi po delu), pri samoupravnem družbenem planiranju, gospodarjenju z družbenimi sredstvi in vplivu na porabo sredstev družbene reprodukcije, razporejanje ustvarjenega in čistega dohodka.

Vsaka samoupravna organizacija in skupnost sta v svoj letošnji plan dolžni vgraditi stabilizacijske ukrepe, jih odgovorno in enakomerno razporediti na vse oblike družbene porabe, enako na vse delovne ljudi in občane.

Za uspešno uresničevanje stabilizacije je potrebna usklajena dejavnost vseh družbenopolitičnih organizacij in družbenih dejavnikov. V občinah in republikah bo usklajevanje potekalo v okviru SZDL. Prav tako bomo skrbeli za usklajenost dela znotraj Zveze sindikatov Slovenije.

Delavci morajo vedeti . . .

. . . kakšni so cilji, usmeritve in naloge gospodarske stabilizacije. Vedeti morajo, da se sindikat poleg naštetih nalog zavzema tudi za varčevanje pri stroških za reprezentanco in za službena potovanja, za odgovornejši odnos do nakupa tujih licenc in patentov ter pri sklepanju pogodb s tujimi partnerji, kot tudi za učinkovi-

tejšo usmeritev domačih raziskovalnih in razvojnih projektov k posodobitvi naše tehnologije.

Osnovne organizacije zveze sindikatov so dolžne zagotavljati, da bodo delavci v tozdih mesečno, posebej temeljito pa ob periodičnih obračunih, ocenjevali rezultate svojega gospodarjenja in pravočasno ukrepali proti motnjam ter ravnanju, ki ni v skladu s sprejeto ekonomsko politiko.

Delavci morajo vedeti tudi to, da morajo skupna sredstva za osebne dohodke v tozdih materialne proizvodnje letos naraščati za 25 odstotkov počasneje od rasti dohodka. Tisti, ki so lani neupravičeno pohiteli s povišanjem osebnih dohodkov, pa se bodo morali sprijazniti s tem, da jih bodo »nadomestili« letos. Okrog delitve osebnih dohodkov je predvidenih še nekaj odstopanj od navedenega odstotka glede na posebne okoliščine pri pridobivanju dohodka. Sredstva za osebne dohodke delavcev v nematerialni proizvodnji se bodo oblikovala glede na gibanje osebnih dohodkov delavcev gospodarskih organizacij združenega dela, njihova masa pa ne sme biti nad 16 odstotki sredstev za osebne dohodke v nematerialni proizvodnji v letu 1979. Predvidenih je še vrsta omejitev, med njimi tudi ta, da poraba sredstev skupne porabe ne sme preseči lanske za več kot 15 odstotkov. Posamezna izplačila iz sredstev skupne porabe naj se povečujejo mnogo počasneje, ali ostanejo na ravni lanskega tričetrletja, le regres za prehrano med delom naj znaša 8 odstotkov od povprečnega osebnega dohodka v lanskem tričetrletju.

Dogovor o politiki razporejanja sredstev za osebne dohodke in skupno porabo mora biti sklenjen do konca januarja. Zvezni izvršni svet naj bi še januarja sprejel zakon, ki bo opredelil višino sredstev za nekatere osebne prejemke iz materialnih stroškov, za reprezentanco, za znesek pogodb o delu in še nekatera druga sredstva.

Odrekanje, pa tudi rast

V razpravi na seji predsedstva je Vinko Hafner dejal, da brez odrekanja očitno ne bo šlo, vendar se moramo boriti predvsem za boljše produktivnost, za boljše gospodarjenje. O vsem tem pa mora delavec povedati svojo besedo, delavec je v središču vsega dogajanja. Tudi preteklo leto nam ni bilo lahko, vendar je realni osebni dohodek narastel za 4 odstotke. Napovedi za to leto so bolj črnogledne; govorijo, da bo realni osebni dohodek za

Združevanje kmetov v temeljne organizacije kooperantov

Z zakonom o združevanju kmetov je opredeljena pravica kmetov, da kot člani enakopravno in pod enakimi pogoji združujejo svoje delo in sredstva z delavci v temeljne organizacije kooperantov zaradi skupne proizvodnje.

Član temeljne organizacije kooperantov lahko postane vsak kmet, gozdni posestnik, ki je dopolnil 15 let starosti in se odloči za proizvodno sodelovanje pri skupnem gospodarjenju z gozdovi ter se zaveže, da bo delil dohodek iz skupne proizvodnje in prevzel jamstvo za obveznosti glede na svoj prispevek k dohodku in delu in sredstvih. Član lahko postane tudi član kmečkega gospodinjstva, ki ni lastnik gozda in združuje oz. sodeluje s temeljno organizacijo kooperantov le s svojim delom. Člansko razmerje sklene kmet tako, da pismeno izjavi, da se strinja s statutom in samoupravnim sporazumom o združevanju dela in sredstev članov in delavcev v temeljno organizacijo kooperantov in da sklene ustrezno pogodbo o skupnem proizvodnem sodelovanju.

Člani imajo pravico, da neposredno z osebnim izjavljanjem ali preko svojih delegatov odločajo skupaj z delavci o vseh

vprašanih organizacije in poslovanja temeljne organizacije kooperantov. Z vključevanjem na vsa področja odločanja in upravljanja z družbenimi sredstvi in s sredstvi na katerih je lastninska pravica in jih člani združujejo v temeljno organizacijo kooperantov uresničujejo družbenoekonomske in samoupravne obveznosti. Preko svojih delegatov se člani vključujejo pri odločanju v skupščini družbenopolitičnih skupnosti in samoupravnih interesnih skupnosti.

Člani, ki združujejo svoje delo in sredstva v temeljni organizaciji kooperantov imajo prednostne pravice do kreditov, do oskrbe z reprodukcijskim materialom, za delo v svojem gozdu in do drugih storitev.

Z združevanjem dela in sredstev pridobijo člani tudi pravico do razporejanja dohodka. Dohodek temeljne organizacije kooperantov razporejajo skupaj z delavci na del za plačilo obveznosti, ki bremenijo dohodek po zakonskih določilih, na del ki pripada članom nad akontacijami izplačanimi za vrednosti prodanih proizvodov ter na čisti dohodek. Za tisti del dohodka nad akontacijami se lahko člani dogovorijo da ga združujejo za financiranje dogovorjenih razvojnih programov ali da ga izplačajo v sorazmerju s tem koliko so s svojim delom in sredstvi prispevali k dohodku ter tudi za oblikovanje rizičnega sklada.

Člani imajo pravico biti redno, pravočasno, resnično in dostopno obveščeni o poslovanju temeljne organizacije kooperantov. Rezultati finančnega in materialnega stanja pridobivanje in delitev dohodka ter uporaba sredstev morajo biti članom zmeraj dosegljivi na vpogled.

PRUŠ Špela

Prvi koraki na snegu

ne ne zahteva ničesar drugega kot izpisek iz rojstne matične knjige; rad bi namreč črno na belem, da je naš občan.

Kar dobro se razvija v Šentanelu. Lepa sončna lega, mir in čist zrak, vse to na njegov razvoj ugodno vpliva. Tudi nekateri »šentanevski pavri« imajo za njegovo vzgojo dober posluh.

Vemo, da se je v prejšnjih časih lahko šla turizem samo gospóda. V naši socialistični družbeni ureditvi pa ima vsak delovni človek možnost in pravico, da letuje, hodi na izlete, sprosti se in zabava, kakor se mu ljubi. Velika večina delovnih ljudi to možnost tudi izkoristi in, ker k nam prihaja letovat tudi ogromno tujih turistov, je povpraševanje po turistični zmogljivosti veliko. Val turistov je pritisnil v vse kraje naše ožje domovine. Vsak kraj je namreč po svoje lep in zanimiv.

Kakor doživljamo vsestranski razvoj in napredek v vseh smereh, tudi v turizmu iščemo nove oblike. Od kopanja, sončenja (nagih ritk na plažah,) do izletov v planine; potovanje v vse dele sveta! Prepolne hotelske sobe so mnogi zamenjali s šotori, pozneje pa v vedno večji meri s prikolicami, kjer je že pravo prevozno stanovanje. Ušesa, polna mestnega, industrijskega in cestnega hrupa, si zaželijo mir, a zasvinjana pljuča čist zrak! Spremembe si zaželi tudi želodec. Vsega sitemu turistu postane všeč preprosta hrana, takšna kot sta jo jedla deda in babica; skratka, mnogi želijo svoje proste dni preživeti prav po kmečko. Iz teh razlogov se je rodil kmečki turizem, ki je nekakšna podaljšana roka klasičnega turizma.

Pravijo, da je kmečki turizem dopolnilna dejavnost. Res je čudno, da potrebuje kmet še dopolnilno dejavnost, saj bi vložena sredstva v kmetijsko proizvodnjo in kmetovo osebno delo morala vreči toliko, da bi mu ne bilo treba iskati drugih dohodkov. Žal temu ni tako, zakaj ne, tega na tem mestu ne bomo razpravljali.

Za kmečki turizem morajo biti dani določeni pogoji. Predvsem mora biti urejena kmetija, se pravi, da je delo kar se da zmehanizirano; to sprošča delovno silo, ki se potem aktivira za turistično dejavnost.

Kmetija mora dosežati tudi tržno proizvodnjo, kajti turist, ki se je namenil preživeti dopust na kmetih, hoče le doma pridelano hrano. Na voljo mora biti dovolj primerno opremljenih prostorov, vse pa mora odgovarjati minimalnim higienskim in sanitarnim predpisom. Vse to je povezano z velikimi stroški, ki jih ne premore vsak kmet, ki bi si želel ukvarjati se s to dejavnostjo.

Govorimo o raznih oblikah kmečkega turizma: stacionarni, izletniški, prehodni in kramarski.

Najbolj iskan in zaželen je stacionarni kmečki turizem, vendar pa zahteva največ vlaganja. Govorimo o celem ali o pol penzionu. Hrana, prenočišče, sploh vse počutje naj bo čimbolj podobno kmečkemu življenju.

(Nadaljevanje na 6. strani)

(Nadaljevanje s 4. strani)

5 odstotkov manjši — storiti moramo vse, da bi bili pri tem odstotku »pod planom«.

Razpravljalci so še opozorili, da mora priti resolucija ne le do 750 tisoč zaposlenih, ampak do vseh prebivalcev Slovenije. Ustrezneje bomo morali načrtovati delovni čas. Pred sprejetjem republiškega dogovora o cenah naj jih v občinah ne bi povečevali! Vsaka organizacija združenega dela naj bi pripravila svoj program na področju cen. Pri zagotavljanju discipline so ukrepi premalo, to vprašanje je treba urediti tudi sistemsko. Osnovne organizacije sindikata ne smejo obstati pri seznanjanju delavcev, morajo jim dati besedo in poskrbeti, da ta pride na pravo mesto. Ne bi se smel ponoviti ta primer: niti ena osnovna organizacija zveze sindikatov v Ljubljani ni analizirala, zakaj so ob novem letu stali nakopičeni vagoni, ki jih ni imel kdo raztovoriti! Tudi osnovne organizacije zveze sindikatov morajo sprejeti svoje operativne programe za izvajanje stabilizacije, vplivati pa morajo tudi na materialno stimulacijo boljšega dela. To je nekaj poudarkov s seje, med katerimi bi vsak moral postati naša vsakdana praksa.

Vladimir Jerman

Kmečki turizem

Godi se mu kot krmižljavemu, zakumrane-mu otroku: boleha za raznimi otroškimi boleznimi in ne more se postaviti na noge. Hodi z negotovimi koraki, oprijemajoč, kot da bi bil paraliziran. Dobiva napačne injekcije, pravijo nekateri in najbrž imajo prav.

Če primerjam kmečki turizem z otrokom, lahko dalje trdim, da je pri njegovem rojstvu babilila »Gozdna«. Ta »otrok« je svoji babici tudi hvaležen in se v vseh težavah zaupno zateka k njej. Kam bi se naj drugače? Na občino? Ne, na občini ga nimajo posebno radi, vsaj nekateri ne. Vendar revček od obči-

(Nadaljevanje s 5. strani)

Ljudje gredo radi posamič ali v skupinah na kmete na malo južino. Številne OZD in razne ustanove prirejajo piknike na kmetih. To naj bi bila prehodna ali izletniška oblika kmečkega turizma.

Iz izkušnje vem, da so prodajo kmečkih jedi na stojnicah ljudje že osvojili, celo navdušeni so na njo. S tem so začeli Crjani. Na turistični teden so povabili okoliške kmete, ki so obiskovalcem gozdarskega tekmovanja prodajali kmečke jedi in mošt. To je vsako leto in vsakokrat lepo uspe. Tega načina prodaje se na raznih kmečkih prireditvah poslužujejo tudi nekateri kmetje v Mislinjski dolini. Tudi ta oblika kmečkega turizma je po svoje zanimiva, saj obiskovalci pokupijo navadno vse. Razumljivo. Na prireditvi, kjer se zbere več tisoč ljudi in se zadržujejo nekaj ur, hoče marsikateri kaj prigrizniti. Po vsakdanjem sendviču se prileže tudi kaj domačega, četudi je preprosto pripravljeno. Mnenja sem, da bi bilo treba to obliko obdržati in razširiti, za kar je treba pritegniti še več kmetov. Sicer pa, pri tem poslu ne leti denar kar sam od sebe v žep. Poleg materiala, katerega lahko prodaš tudi na domu, moraš vložiti veliko dela in truda; zaradi tega zakasni marsikatero kmečko delo. Tu je tudi riziko. Če kaj zmanjka, kupci negodujejo, nihče pa ne pomisli, kaj bi bilo s pripravljeno jedmi v slučaju slabega vremena.

Položaj kmečkega turizma je vsaj v našem koroškem kotu tak, kot sem ga v uvodu šaljivo opisal. Ze nekaj let govorimo o njem, želimo si ga in propagiramo zanj, toda ne more prav zaživeti; vsaj tako ne, kot je to primer v drugih krajih Slovenije. Podoba je, kot da v eni republiki ne veljajo za vse enaki zakonski predpisi. Kar lahko delajo kmetje drugod, tega ne bi smeli pri nas tisti, ki imajo veselje in korajžo za kmečki turizem. Namesto, da bi bili deležni podpore, se le-tim mečejo polena pod noge. Ti kmetje so namreč naleteli na zakonite probleme; njihova, toliko propagirana dejavnost je prišla navzkriž z zakoni in predpisi. To je prišlo do izraza na posvetovanju v Šentanelu, ki je bilo sklicano preteklo jesen.

Predstavniki družbenopolitičnih organizacij so bili namreč dosledni pri tolmačenju zakonskih predpisov. To v veliki meri ovira razvoj turizma na kmetih. Zakon najbolj prizadene pripravo mesa, brez katerega si nobenega turizma ne moremo zamisliti. Žival, katere meso se porabi za široko potrošnjo, se ne sme klati doma, ampak strokovno v klanjicah. To je glavni greh, s katerim so grešili tisti kmetje, ki so se že dosedaj ukvarjali s kmečkim turizmom. Če je to greh, se lahko tolažimo s tem, da so v tem grešili že naši predniki. Imamo več primerov, da je v družbeni prehrani, kjer je vse strokovno pripravljeno, prišlo do večjih zastupitev. Potrkamo se, ker do takega primera na kmetih do sedaj še ni prišlo!

Če kmetje nimamo strokovnega izpita za klanje domačih živali, s tem še ni rečeno, da tega ne delamo v redu in, da pri tem ne izpolnjujemo vsaj minimalnih higienskih in sanitarnih predpisov. Vendar to ni v skladu s predpisi, vztrajajo tisti, ki vidijo samo zakone. Zakon je kot harmonika, pravi ljudska modrost. Lahko se do kraja raztegne ali stisne, važno je le, da pride prava viža iz nje. V naši samoupravni družbi radi spreminjamo in dopolnjujemo zakone tako, da so bolj življenjski. Bi ne bilo bolje, da bi to sporno vprašanje rešili tako, da bi bil volk sit in ovca cela? Npr., kmet bi moral to delo opraviti v primernem prostoru, meso in drobovino

pa bi pregledal veterinar. To bi se dalo izpeljati. Kakorkoli že, izhod iz te ulice moramo najti, kajti razvoju turizma se ne bomo mogli postavljati po robu!

Delamo tudi druge napake. Skupina kmetov, ki je bila preteklo jesen na mednarodnem kmetijskem sejmu v Avstriji, si je med drugim ogledala tudi nekaj kmetij, ki se ukvarjajo s turizmom. Bili so presenečeni. Sobe imajo urejene zelo skromno, turisti uporabljajo skupne umivalnice in celo — stranišča! Kmet dobi turistični kredit po 0,5%—3% obrestni meri za dobo petnajst let.

Pri nas pa bi radi šli v drugo skrajnost. Radi bi kar cele hotele; mrzla in topla voda v vsaki sobi, najraje s svojo kopalnico, strogo ločene sanitarije in še kaj. Vse to velja danes težke denarje, ki jih kmet, ki vlaga v kmetijsko proizvodnjo, ne zmore. Kako je s krediti? Težko. Banka se izgovarja, da kmečki turizem nima pravega nosilca, da ta akcija teče neorganizirano.

Vse to je resnica. Ta dejavnost je res pripuščena sama sebi. Najbolj se pri tem zalaga Obrat za kooperacijo, ki je postal njegov mentor. Kar sam od sebe. Pri našem Obratu moramo posebej pohvaliti direktorja, ki za to žrtvuje veliko prostega časa. Uvaja kmete, prepričuje merodajne. Zaradi tega prevladuje mnenje, da je za kmečki turizem poklicana samo LESNA, ki se ukvarja z njim kakor ve in zna.

Kakor da bi bil kmečki turizem interesanten samo za gozdarstvo. Mar dobro razvit kmečki turizem ne bi ugodno vplival na naše celotno gospodarstvo? Kmetje imamo še neko drugo utemeljitev: v izgradnjo gozdnokamionskih cest smo vložili milijarde, zato smo popolnoma upravičeni, da se nam vsaj nekaj povrne v obliki turističnega dinarja!

Naravne možnosti so dane. Vse hribovite kmetije imajo povezavo z dolino in skrbimo, da so ceste prevozne tudi pozimi. Delamo tudi na tem, da bo celoten kraj povezan s telefonom. Slikovita pokrajina nudi dovolj izletniških točk, odpirajo se tudi druge oblike za rekreacijo turistov.

Razvit kmečki turizem bi prav gotovo obdržal marsikatero kmečkogo sina ali hčer, da ne bi pobegnili kam na 'bolje'. Morda bi bil to najučinkovitejši, 'varnostni ventil' proti množičnemu begu z zemlje!

Obmejna občina smo. Nikomur ne more biti vseeno, kako gospodarijo in živijo kmetje ob meji. Dobro situiran in razgledan kmet je najboljši mejnik ob državni meji. Živa meja je najtrdnjša, radi poudarjamo. Izkoristimo vse možnosti, da bo ostala naša meja res živa!

Odlučno besedo bo moral reči tudi IS pri SO, saj je nekako odgovoren za celotno gospodarstvo v občini! Prav gotovo je tudi v njegovem interesu, da v občino turistični dinar tudi prihaja; odnaša se ga iz občine tako in tako veliko. Ne samo škoda, tudi nespametno bi bilo, če bi te možnosti zamenjali. Zato ne kaže cepiti dlake, ampak vse, kar nam hodi navzkriž z zakoni, uskladiti, prilagoditi. Odlučbe o prepovedi klanja na domu je treba čimprej razveljaviti! Ne dopustimo, da bi zanje izvedeli turisti, posebno ne tujci! Treba se je uesti za okroglo mizo, se dogovarjati in najti skupen jezik!

Tudi glede obdavčitve te dejavnosti se je treba resno pogovoriti. Odveč je vsaka bojazn, da bi kmet, ki bi se ukvarjal s kmečkim turizmom, obogatel. Kmet, ki se hoče baviti s to postransko dejavnostjo, je primoran veliko dolgoročno vlagati. Takšno vlaganje pa ni v nasprotju s socialističnimi načeli.

Glavni cilj kmečkega turizma je pristna domača hrana, zato ji moramo posvečati vso skrb in pozornost! Če kdaj nečesa zmanjka —

kar se lahko zgodi — je pač treba reči 'nima mo'. Iz izkušnje vem, da to ni prijetno, toda veliko bolj pošteno in pravilno je, kot pa postreči gostu z nečim, kar smo kupili v trgovini ter tako zlorabiti zaupanje. Vsaka zloraba se maščuje gostitelju samemu, posledice pa lahko občutijo tudi drugi.

O ureditvi sob, uredjanju okolja, predvsem pa o odnosu do gostov, naj spregovorijo strokovnjaki ali tisti, ki imajo že izkušnje. Moj namen je bil samo nakazati probleme in namigniti, kako te odpraviti. Kako bom uspel, bo pokazala prihodnost.

Ajnžik

Uporabnost čebeljih pridelkov - kot zdravilo

Zadnja leta se vse več govori o zdravilnem učinku čebeljih pridelkov. Zdravstveni delavci naletimo v praksi vedno pogosteje na vprašanje, kako in koliko tega ali onega Medeksovega preparata naj se vzame pri različnih obolenjih. Le-to me je navedlo, da strnem nekaj misli oz. dognanj o uporabnosti čebeljih pridelkov v humani medicini. V strokovnem jeziku govorimo kot o veji obrobne medicine oz. apiterapiji ali apipreventivi.

Leta 1978 je bil v Portorožu simpozij, posvečen zdravljenju boleznih s čebeljimi pridelki. Zahvaljujoč znanstvenim in novim kliničnim raziskavam smo potrdili že znane ugotovitve iz apiterapije.

O cvetnem prahu, kot zdravilu, še nimamo veliko izkušenj, vemo pa, da čebela brez nje ne more živeti. Zanj je cvetni prah edini vir beljakovin, hormonov, vitaminov, mineralov, maščob, smol in še drugih snovi. Cvetni prah se nahaja tudi v medu, propolisu, v vosku. Dosedanje izkušnje kažejo, da bo cvetni prah v medicini igral še zelo važno vlogo kot zdravilo ali kot dietetično sredstvo.

Cvetni prah je del rastline. Nastaja v prašnikih; to so moški razmnoževalni organi rastline.

Cvetni prah mora biti čist, brez tujih primesi, pravilno sušen, pravilno shranjen in ne starejši od dveh let, kolikor ni posebej konserviran z medom, alkoholom ali z nizko temperaturo. Cvetni prah zelo variira po svoji sestavi — govorimo o njegovi specifični lastnosti. Poleg vode (10—20%), beljakovin (7—30%), maščob (2—14%), ogljikovih hidratov (5—20%) in celuloze (3—7%) vsebuje tudi manjše količine hormonov, vitaminov A in B skupine.

Prisotni hormoni v cvetnem prahu kažejo specifična delovanja, zlasti takoimenovani bioflavonoidi, zaščitno proti lomljivosti in propustnosti drobnih krvnih žilic. Vplivajo tudi na presnovo kalcija, preprečujejo skorbut, kožne in sluznične krvavitve reumatičnega, infekcijskega ali alimentarnega izvora. Dokazan je protivirusni učinek in učinek za zniževanje maščob v krvi. Deluje pri zastupitvah s svinčom, arzenom, benzenom, proti škodljivim učinkom kemoterapevtikov in an-

tibiotikov t. im. penicilinskem krču. Ščiti pred opeklinami z ultravioletnimi in rentgenskimi žarki.

Nekateri delujejo celo odvajalno. Preprečujejo tvorbo sečne kisline.

Naštetimo nekaj bolezni, pri katerih se je pokazala uporaba čebeljih izdelkov kot zdravilo:

1. Kožne bolezni — vitiligo.

Pri uporabi cvetnega prahu že po 4.—5. mesecih preneha občutljivost na svetlobo. Namesto cvetnega prahu lahko uporabljamo tudi njegov preparat Melbrosin sirup 2—3 žličke dnevno več mesecev.

2. Boleeče mesečno perilo — dismenorhoe.

To neprijetno in vse pogostejše obolenje pri dekletih in ženah v velikem številu primerov preneha po večmesečnem jemanju Melbrosina ali Medex kapsul.

3. Sivenje las pri moških in ženskah preneha pri večletnem jemanju preparatov cvetnega prahu.

4. Po daljšem jemanju cvetnega prahu oz. njegovih pripravkov se človek telesno in duševno osveži.

5. Dober učinek se kaže tudi pri povečanju prostate. Potrebno je večmesečno jemanje pripravkov z odgovarjajočim cvetnim prahom.

Pretiravanje pri jemanju cvetnega prahu ni priporočljivo, zlasti za daljšo ali trajno rabo. Jemlje se največ 5—15 g oz. 1—3 žličke na dan.

Drugi čebelji pridelek, o katerem dosti govorimo, je **propolis**. Le-ta je sestavljen iz treh komponent: smole, voskov in biološko aktivnih komponent.

Pri propolisu lahko govorimo o dveh različnih aktivnostih: protibakterijski, protiglivični oz. protivirusni, ki sta vezani na alkoholne in vodne ekstrakte propolisa. Pripisujejo mu tudi anestetično, antitoksično in regenerativno delovanje — torej zmanjšuje bolečine in pospešuje obnovo celic.

Uporabljamo ga za zdravljenje lažjih respiratornih infekcij, soora, herpesa, pri sončnih opeklinah in tudi pri obolenju zob.

Možni so pojavi preobčutljivosti, zlasti pri zdravljenju kožnih infekcij.

Matični mleček je izloček čebele, o katerem vemo danes še zelo malo. Njegova uporabnost je pomembna v kombinaciji s propolisom, cvetnim prahom in medom.

Med je prav gotovo najstarejši znani produkt čebel, zaradi svoje sestave bolj pomemben kot prehrabno in manj kot zdravilno sredstvo. Redno uživanje medu predstavlja samo po sebi neke vrste terapijo, čeprav nekateri predlagajo uporabo medu ravno zaradi njegovih antibiotičnih aktivnosti.

Glede na vse do sedaj opisane lastnosti propolisa, matičnega mlečka, cvetnega prahu in medu, so le-ti v apiterapiji uporabni kot samostojni preparati ali v kombinacijah. Kombinacije so zlasti pomembne pri terapiji vnetnih procesov.

V zaključku lahko rečemo, da smo prikazali trenutno poznavanje apiterapije in poskušali nakazati možnosti nadaljnjega razvoja. Ostane pa še odprto vprašanje statusa in vrednosti apiterapije oz. apipreventive v medicini: »Ali je to medicina ali ne?«

Dr. Marija Vodnjov

Postojmo in prisluhljivo

Zbor krajanov — kupi številke in žolčne razprave. Zanimanje pri večini, pri nekaterih pa dolgočasno zehanje. Naenkrat opazim ženo, ki sredi seje odhaja. Vstanem, jo primem pod roko in jo peljem v kuhinjo. »Brez klobase in deci vina vendar ne sme domov,« ji rečem. Začuden me pogleda in me uboga. Prisedem k njej. Čeprav sem že precej časa tu, še nisem nikoli govorila z njo. »Veste, jaz nimam nič reči tam notri, sem že prestara za take stvari.« Kar huda sem, ko me vika, pa pravi: »Ja, ko ste pa tak bolj moderno napravljeni.« Nerodno mi postane v krilu, ki res spominja na modo in v tistem trenutku bi se ob tej preprosti ženi bolj počutila v čem drugem. Stari ljudje so na take stvari zelo občutljivi. Pa razpredam pogovor dalje. Vedno sem rada kramljala s starejšimi in sem v dekliških letih slišala od svojih vrstnic marsikatero pikro na ta račun.

»Hja, jaz sem v tvojih letih živila drugačno življenje.« Kar tople mi postane ob besedi »ti«. »Prvemu otroku je bilo štiri leta, drugemu trinajst mesecev, ko mi jo je mož potegnil v Nemčijo. Zavohal je drugo babnico in neke noči ga je vzelo. Ostala sem sama z dvema »pamžema« in morala sem se znajti. Bilo je leta sedemindeset in ni se dalo nič dobiti, četudi si imel kak dinar. V stare cunje sem povijala malo, poleti pa so napol nage letale okrog.«

Z nekim občutkom krivde pomislim na kupe plenice in vseh mogočih oblek, ko si že smrklje izbirajo kaj bi oblekle in kot bi uganila moje misli nadaljuje: »Danes pa za nikogar ni ničesar več dobro. Eh, pa saj sem se kar pretokla. Hodila sem na dnine, dela je bilo povsod za pridne roke, pa je šlo. Oba otroka sta pri kruhu, jaz pa ob skromni preživnini tudi kar shajam. Saj kaj prida nisem bila nikoli vajena. Dokler bom pri močeh, bom že še poskrbela zase, potem bo pa že kako, saj me otroka nista zavrgla. Se mi pa že zdaj stoji po strgani bajti in po ljudeh, ki sem jih vajena, ko bom enkrat morala proč.«

Gledam njene zgarane, žilnate roke, njen drobni, zgubani obraz in tople mi je pri srcu, ker mi je ta skromna mamka odkrila del sebe. Kolikokrat sem se peljala mimo njene skromne bajte ob glavni cesti, kjer so se pod majavimi stopnicami in trohlim gankom sušila drva. Včasih sem jo videla v vrtu, kjer je posejala solato in par krompirjev, pa ji niti zahupala nisem v pozdrav.

Taki smo vsi, hodimo drug mimo drugega, vsak vidi le svoj standard. Vsak strmi za nečem večjim, lepšim. Prezremo pa skromne ljudi, ki tiho in nevsiljivo preživljajo jesen svojega življenja. Pozabljam, da leta tečejo, da bomo tudi mi nekoč stari, osamljeni, pozabljeni. Podarimo tudi njim kdaj pa kdaj prijazno besedo, nasmeh. Posvetimo jim kanček pozornosti, dvignimo jim roko v pozdrav, ko drvimo mimo njih v svoj vsakdan in tople jim bo pri srcu, pa tudi nam, kajne?

Te misli in želje naj bodo moje voščilo za letošnje leto vam vsem.

Anica Klavž-Kumer

Pri takšnem obračanju ne trpi samo priklop, ampak tudi šofer

Par besed ob upokojitvi Vide KREVVH

V ožjem krogu smo se v decembru lani poslovile na prijetni »Pludrovi« domačiji v Sentanelu od Vide Krevh iz Slovenj Gradca.

Skromna kot je, ne želi pohvalnih besed, ne želi opozarjati nase, pa vendar vem in sem prepričana, da resnično zasluži pohvalo za svoje dolgoletno vestno, ne preveč lahko delo.

Naj takoj na začetku povem, da je malo takih sodelavk, ki bi znale na tako miren in vljuden način opozarjati na morebitne napake, ki so se pojavile pri delu, tako na upravi kot v TOZD. Nisem neposredno delala s tov. Vido, a lahko rečem, da mi ni bilo nikdar neprijetno poklicati jo, kadar je bilo kaj »narobe«, kar pa je ob takem tempu dela resnično možno.

Če bi naša tov. Vida prelistala svoj dnevnik od vsega začetka pa do danes, bi se rada ustavila ob prijetnih dogodkih v službi, a žal je danes več neprijetnih. Tempo dela je tak, da si morda marsikatera želi biti na njenem mestu danes. Pa vendar se ob takem trenutku nehote prikrade občutek, da bo delo teklo naprej, občutek, ki pa je za slehernega, odkrito povedano, neprijeten. A če človek dela uspešno, kot je delala tov. Vida, potem človeka spremlja občutek, da si nekaj naredil za našo skupno **stavbo**, ki ji pravimo uprava. Morda se res včasih delo človeka ceni, ko ga že ni več. Zeleti je le, da bi se sodelavci večkrat spomnili svojih nekdanih sodelavcev, da bi se kader, ki je na višji stopnici še kdaj pa kdaj z obiskom spomnil delavca, ki je dolga leta pomagal soustvarjati. Pa žal vedno ni tako.

Odhajate na drugo »delovno mesto«, najbrže bolj prijetno t. j. k svoji družini, kjer boste lahko več njihovi.

Tu zbrane, želimo v novi »delovni dobi« veliko osebne sreče, zdravja, predvsem pa, da to ne bi bilo naše zadnje srečanje.

V. Gerl

Vidi

Odložila si svinčnik in pero, zaprla težka si blagajne vrata, orosilo se ti rahlo je oko, ker delala si vedno rada.

Za hip pogled postal ti je teman, ko izteka delovne se dobe zadnji dan. Zdaj se družini svoji vsa boš posvetila, leta delovna bo tančica pozabe zagrnila.

Zagrnila pa ne bo naših spominov na TE, ker težko se pozabi plemenito srce.

V. GERL

IN MEMORIAM

Ivan Vrhovnik

Le dobrih sedem mesecev je pokojni Ivan Vrhovnik kljuboval svoji težki bolezni, nato pa je odšel tiho, kot je bilo tiho njegovo življenje in mirna njegova nprav. Rojen je bil 24. januarja 1938. leta v Planini na Pohorju, kjer mu je potekala mladost, kot mnogim otrokom po vojni na obronkih Pohorja, kjer življenje tudi danes zahteva veliko volje ter navezanosti na svoj kraj, da se lahko vzdrži. Vse te lastnosti so bile Ivanu prirojene. Kot mlad traktorist se je zaposlil na kmetijskem posestvu v Radljah in je po pripojitvi tega k takratnemu G. G. Slovenj Gradec prišel na Gozdarski obrat v Radlje, kjer je opravljal delo voznika terenskega vozila in servisanta motornih žag, s katerimi se je rad ukvarjal tudi še potem, ko se je leta 1967 zaposlil na Strojnem obratu in današnjem TOZD transport in servisi, ostal zvest vse do svoje mnogo prerane smrti 18. 11. 1979.

Kot strokovnjak, dober sodelavec in samoupravljalac je vršil vidne družbenopolitične funkcije v svojem TOZD, kot v raznih organizacijah v svojem kraju, kjer je užival veliko spoštovanje.

Zgodaj spomladi nas je zatekla vest o Ivanovi težki bolezni. Ko

je moral v bolnišnico, je okrog njegovega doma vse brstelo. Porajala se je pomlad, nihče pa ni slutil, da bo to njegova zadnja. Ravno v času najlepšega cvetenja, v najlepšem mesecu leta je moral ležati bolan, s svojim vrtom in domom pa je bil povezan le prek svojih dragih. To pomlad ni poslušal brenčanja čebel med belimi cvetovi svojih jablan, ki so se ravno takrat, kot njemu v zahvalo vsa v belo odela, vonj pomladi pa je prihajal od njega le skozi okno bolniške sobe, v kateri se je sam zdel kot odtrgan cvet sredi belih rjuh. Vedeli smo za njegovo neozdravljivo bolezen, toda verjeli vanjo nisimo, ker smo upali kot on, da bo tokrat le storila izjemo. Pa je ni. Lani, pozno v jeseni, je prenehalo biti njegovo plemenito srce in vest o njegovi smrti nas je vse, ki smo ga poznali, globoko pretresla. Svojo bolezen je potrpežljivo prenašal in s tem lajšal gorje otrokoma in ženi, ki so z njimi delili bolečino. V uteho mu je bilo lahko le spoznanje, da se je na njegova otroka prenesla tudi njegova plemenitost, saj sta sedaj glavni opori svoji materi, ki ji je dolgo prikrivanje notranje bolečine pred bolnim možem tudi zapustilo sledove.

Pretočene solze niso merilo za izkazovanje ljubezni in spoštovanja pokojniku, saj vemo, da lahko iskren stisk roke in resnično sočustvovanje pomeni več kot vsa materialna pomoč v tistih najtežjih dneh, vendar je veličastna množica udeležencev pogreba prepričala vse prisotne, da je z Ivanovo smrtjo odšel od nas velik človek, dober oče, mož, zvest prijatelj in da je nastala med nami velika vrzel, ki jo bomo še dolgo občutili vsi, ki smo se tega žalostnega dne poklonili njegovemu spominu, ob njegovem mnogo preranem grobu. Slava njegovemu spominu!

Sodelavci TOZD TIS Pameče

ZAHVALA

Ob nenadni smrti naše drage mame Antonije Plaznik hvala vsem sodelavcem za iskreno sočustvovanje, rože in spremljanje na njeni zadnji poti.

Drago in Joža

Na gozdarstvu v Črni so dobili osem fičkov za službene namene. Bili so različnih barv, tako da je bilo osem vozil pobarvanih kar s petimi različnimi barvami.

Ko so zjutraj otroci odhajali v šolo, so se v gručah ustavljali pred gozdarskim parkiriščem in enoglasno ugotavljavli:

»Glejte, Luna-park je prišel v Črno!«

ČESTITKA

Igerc Jože, sodelavec TOK Gozdarstva Ravne je diplomiral na prvi stopnji organizacijsko proizvodne smeri na Visoki šoli za organizacijo dela v Kranju.

Ispreno čestitajo sodelavci.

Glasilo VIHARNIK izdaja organizacija združenega dela LESNA Slovenj Gradec, gozdarstvo in lesna industrija, n. sol. o. — Ureja uredniški odbor: Vida Vrhovnik, Tone Modic, Ludvik Kotnik, Jože Gosak, Marija Krautberger, Oto Cegovnik, Hedvika Janše, Jurij Sumečnik, Andrej Sertel, Marjan Cuješ, Maks Nabernik. — Glavni urednik: Andrej Sertel, odgovorna urednica: Ida Robnik, lektorica: Majda Klemenšek, tehnični urednik: Bruno Znideršič, naklada: 5000 izvodov. — Klišejni in tisk: ČGP Večer Maribor, Tržaška cesta 14, 62000 Maribor, 1980